

تأثیر تمرینات هوایی با و بدون شب بر بیان برخی از ژن‌های مرتبط با آتروفی عضلانی در موش‌های مبتلا به بیماری مزمون کلیوی

زهرا گلی^۱, فرزانه تقیان^{۱,۲}, خسرو جلالی دهکردی^۲

مقاله پژوهشی

چکیده

مقدمه: بیماری مزمون کلیوی یک بیماری کاتابولیکی است، که منجر به آتروفی عضلانی می‌شود. هدف از پژوهش، مقایسه‌ی تأثیر دو نوع تمرین با شب و شب صفر بر بهبود آتروفی عضلانی و عملکرد کلیه موش ماده نژاد C57bl6 مبتلا به بیماری مزمون کلیوی بود.

روش‌ها: تعداد ۲۶ سر موش ماده نژاد C57bl6 دوماهه با وزن 25 ± 2 گرم تصادفی به چهار گروه: کنترل سالم، کنترل بیمار، بیمار و تمرین هوایی با شب صفر و بیمار و تمرین هوایی با شب مثبت تقسیم شدند. به منظور لفای بیماری کلیوی پودر آنین/۲ درصد میلی گرم بر کیلوگرم به مدت ۴ هفته به صورت خوراک دریافت کردند. گروه تمرین هشت هفته تمرین تردیمیل (۵ جلسه در هفته) یک گروه با شب صفر درجه اجرا کردند. پس از آخرین جلسه تمرین، خون‌گیری به منظور اندازه‌گیری اوریک اسید، اوره و کراتینین به روش الایزا انجام شد. بیان ژن‌های Myod, Myogenin, Myf-5 با تکنیک qPCR-Real Time در سطح معنی‌داری آمار از آزمون ANOVA یک طرفة و تعقیبی Tukey در سطح معنی‌داری $P < 0.05$ استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد، لفای بیماری کلیوی، موجب افزایش معنی‌دار مقادیر اوره، اوریک اسید و کراتینین سرم نسبت به گروه کنترل سالم می‌شود ($P < 0.05$). از سویی در گروه تمرین با شب مقادیر اوره، اوریک اسید و کراتینین سرم کاملاً معنی‌دار وجود دارد ($P < 0.05$). میزان بیان Myod, Myogenin, Myf-5 در گروه تمرین با شب افزایش معنی‌دار داشت ($P < 0.05$).

نتیجه‌گیری: تمرینات با شب، سبب کنترل آتروفی عضلانی و بهبود دهنده مقادیر اوره، اوریک اسید و کراتینین در موش مبتلا به بیماری مزمون کلیوی می‌شود و اثر تمرین با شب نسبت به بدون شب بهتر می‌باشد.

وازگان کلیدی: تمرین هوایی؛ آتروفی عضلانی؛ بیماری مزمون کلیوی

ارجاع: گلی زهرا، تقیان فرزانه، جلالی دهکردی خسرو. تأثیر تمرینات هوایی با و بدون شب بر بیان برخی از ژن‌های مرتبط با آتروفی عضلانی در موش‌های مبتلا به بیماری مزمون کلیوی. مجله دانشکده پزشکی اصفهان ۱۴۰۴؛ ۴۳(۸۰۹): ۲۹۱-۳۰۳.

کراتینین دو نشانگر مورد استفاده برای شناسایی CKD هستند (۱، ۲). تارهای عضلانی در اختلالات کلیوی و CKD دارای چندین ناهنجاری مانند تغییر در مویرگ، پروتئین‌های انقباضی و آنزیم‌ها می‌شوند. بیماران به دلیل وضعیت نامنظم تعادل انرژی و پروتئین، یک محیط کاتابولیک شامل تغییر متابولیسم پروتئین عضلانی- افزایش تخریب پروتئین (فعال شدن سیستم یوپیکوئتین-پروتازوم) و کاهش سنتز پروتئین و اختلال در بازسازی عضلات- اختلال عملکرد سلول‌های ماهواره‌ای را نشان می‌دهند (۳). همودیالیز باعث افزایش

مقدمه

بیماری مزمون کلیه (CKD) (Chronic Kidney Disease) به اختلالات ساختاری و عملکردی کلیه اشاره دارد که به صورت کاهش میزان فیلتراسیون گلومرولی (Glomerular Filtration Rate) و کاهش عملکرد کلیه ظاهر می‌شود. در مراحل اولیه، بیماران علائم خفیف ضعف و کم اشتتها بیان ندارند اما پس از ورود به مرحله ۳، نارسایی کلیه ممکن است با فشارخون بالا، نارسایی قلبی، آتروفی عضلانی و هیپرکالمی همراه باشد (۱). GFR و نسبت آلبومین به

- دانشجوی دکتری، گروه فیزیولوژی ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اصفهان (خوارسگان)، اصفهان، ایران.
- دانشیار، گروه فیزیولوژی ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اصفهان (خوارسگان)، اصفهان، ایران.
- دانشیار، گروه فیزیولوژی ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اصفهان (خوارسگان)، اصفهان، ایران.

نویسنده‌ی مسؤول: فرزانه تقیان: دانشیار، گروه فیزیولوژی ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اصفهان (خوارسگان)، اصفهان، ایران.
Email: ft.taghian@gmail.com

ضعف عضلات و کاهش تحمل ورزش در بیماران می شود (۴). ۲۱ هفته ورزش استقامتی نشانگرهای متابولیسم پروتئین را بهبود می بخشد (۸). تمرين مقاومتی در بهبود قدرت و ظرفیت عملکردی عضلات و تحریک هیپرتروفی عضلانی مؤثر است، تمرين هوایی ظرفیت هوایی و مدت زمان تمرين را افزایش، فشارخون سیستولیک و دیاستولیک را کاهش، کارآیی دیالیز را افزایش می دهد، اثرات قابل مقایسه با تمرينات مقاومتی به دلیل وضعیت فیزیکی اولیه ضعیف بیماران دارد (۴). تغیرات شب ترمیل انقباضات متفاوتی در عضلات ایجاد می کند. شب مثبت انقباض کانسٹریک و شب منفی انقباض اکسٹریک ایجاد می کند (۹، ۱۰).

یک بررسی نشان داد که، زمانی که موشها روی ترمیل با شب مثبت در مقایسه با زمانی که روی شب منفی می دوند، محتوای سارکومر کمتر شده بود (۱۰). انقباض های اکسٹریک با تکرار مناسب، به افزایش تعداد سارکومرها به صورت متوالی منجر می شود، اجرای تمريناتی که روی انقباض کانسٹریک تمکر دارند، به کاهش طول سارکومر منجر می شود. رشد عضلانی با اضافه شدن سارکومرها، مایع در نهایت به افزایش سایز و مقدار عناصر انقباضی و اضافه شدن سارکومرها به صورت موازی منجر می شود و قطر و سطح مقطع کل عضلات افزایش می یابد (۱۰). تغیرات در عضله در پاسخ به تمرينات طولانی هدت، منظم به دلیل سازگاری عضلانی رخ می دهد، ورزش شدید، باعث افزایش رادیکال های آزاد، آسیب استرس اکسیداتیو و خستگی می شود و بر سلامت بدن و ظرفیت ورزش تأثیر می گذارد (۴)، یکی از استراتژی های درمانی که در CKD مورد توجه قرار گرفته است، تمرين هوایی است، زیرا علائم اورمی و نشانگرهای استرس اکسیداتیو و التهاب را کاهش می دهد. منجر به یک نوع فناکسیداتیو بیشتر و بهبود عملکرد عضلات، ظرفیت ورزش و کیفیت زندگی در بیماران می شود (۱۱).

یک رویکرد استراتژیک برای جلوگیری از تحلیل عضلانی در CKD، ورزش با فعل کردن مسیر ریپاپاپیسین (mTOR) باعث افزایش سترپروتئین عضلانی می شود (۱۲) در تمرينات هوایی شب و سرعت ترمیل بر تفاضای فیزیولوژیکی تأثیر می گذارد (۱۳). با توجه به تحقیقات انجام شده در زمینه بیماری مزمن کلیوی و آتروفی عضلانی ناشی از آن، تاکنون تحقیقات اندکی به بررسی مقایسه دو نوع تمرين هوایی شب دار و بدون شب پرداخته شده است و با توجه به نتایج مقالات انجام شده تمرين هوایی در کاهش آتروفی عضلانی ناشی از CKD مؤثر بوده است و با توجه به اینکه در عضله، انقباضات در حین ورزش نیز باعث تشکیل ROS می شود و شب متفاوت ترمیل انقباضات متفاوتی ایجاد می کند

تولید سیتوکین، میوستاتین و استرس اکسیداتیو و منجر به آتروفی عضله و ایجاد یک برنامه کاتابولیک و چرخه معیوب تولید رادیکال آزاد اکسیژن (ROS) (Reactive Oxygen Species) می شود (۴). استرس اکسیداتیو مسیر mTOR/AKT را مهار کرده و سنتر پروتئین را سرکوب می کند (۵). تجمع موضعی ROS مسیر اتوفاژی را فعال و باعث آتروفی عضلانی می شود (۵). تحلیل رفتن عضلات ویژگی مشترک در بیماری است (۴). سطوح بالای ROS هموستاز سنتر/تخرب (ECM) (Extra cellular matrix) را مختلف می کند (۶). پیامد این تغییرات شامل فرسودگی سلول های ما هواره ای (از دست دادن فعالیت) یا کاهش ظرفیت است که منجر به آتروفی و از دست دادن فیبرهای عضلانی و همزمان واحدهای حرکتی همراه است (۴). با پیشرفت بیماری، منجر به تغییرات تغذیه ای و متابولیکی Protein energy wasting می شود. سندروم اتلاف انرژی پروتئین (PEW) syndrome از دست دادن همزمان پروتئین و ذخایر انرژی بدن، به تحلیل رفتن عضلات کمک می کند (۷). از دست دادن پروتئین باعث کاهش قدرت و عملکرد فیزیکی در بیماران CKD می شود (۸). هموستاز عضله با تعادل بین آنابولیسم پروتئین و کاتابولیسم حفظ می شود. تحت برخی شرایط پاتولوژیک، مانند گرسنگی، کاشکسی، بی وزنی و نارسایی کلیوی این تعادل مختلف مختل شده و آتروفی رخ می دهد. آتروفی عضلانی با از دست دادن توده عضلانی، فعل شدن مسیرهای پروتولوژیک و مهار مسیر سترپروتئین مشخص می شود. ارتباط نزدیکی با فعل شدن مسیرهای تخریب پروتئین، سیستم یوویکوئین- UPS (Ubiquitin-proteasome system) و مسیر اتوفاژی-لیزوزوم (Autophagy-lysosome pathway) (ALP) و فاکتور رشد انسولین (IGF) دارد. آتروفی و کاهش استقامت، دو ویژگی CKD هستند (۵).

سلول های ما هواره ای در شرایط عادی در حالت خاموشند و با آسیب، ورزش یا تغییر در سطح فاکتورهای رشد IGF-1 فعال می شوند. در آتروفی عضلانی، ظرفیت خود تجدید سلول های ما هواره ای کاهش می یابد. CKD باعث اختلال در فعل سازی و تمایز سلول های ما هواره ای و تولید سطوح پایین میوژنین ۳۸ MyoD می شود و بازسازی و ظرفیت ترمیم عضلات را کاهش می دهد و منجر به آتروفی عضلانی می شود (۵).

حفظ توده عضلانی به یک تعادل تنظیم شده سنتز پروتئین Muscle protein synthesis (MPS) و تجزیه (breakdown MPB) یا پروتئوستاز بستگی دارد. آتروفی زمانی اتفاق می افتد که میزان MPB از MPS فراتر رود (۴). CKD با کم تحرکی همراه است. مطالعه بر روی بیماران، سطوح پایینی از فعالیت بدنی را نشان داد. عدم تحرک بدنی همراه با بیماری منجر به تحلیل رفتن،

دسى لیتر نشان دهنده اثر القاء CKD است. مطالعات نشان داده است که آدنین، باعث ایجاد CKD شدید می شود. مکمل رژیم غذایی آدنین یک مدل ثبت شده برای مطالعه CKD در حیوانات است که ناشی از افزایش تولید ۲/۸-دی هیدروکسی آدنین است که در لوله های کلیوی متبلور و باعث آسیب لوله ای و فیروز می شود (۱۴).

پروتکل تمرين هوازی تردميل با شب

پس از القاء آسیب کلیوی و گذشت دو هفته ریکاوری، ۸ هفته تمرين هوازی با شدت متوسط بر روی تردميل با شب ۲۰ درجه، طی ۸ هفته و ۵ روز در هفته انجام شد. شدت تمرين به گونه ای تعیین شد که ۶۰ درصد از حداکثر سرعت به دست آمده در طول پروتکل تمرين روی تردميل درجه بندی شده، که شامل دويندن روی تردميل، با افزایش $0/3$ کیلومتر در ساعت هر ۳ دقیقه، تا زمان خستگی حيوان است، تعیین می شود. ظرفیت ورزش تخمین زده، شده تو سط مجتمع مسافت دويندن، در شروع ۱۰ روز پس از عمل و پس از هفته های چهارم و هشتم پروتکل ارزیابی شد. تمام موش های آموزش دیده، سه بار در هفته در مععرض تمرين روی تردميل به مدت ۵ دقیقه قرار گرفتند تا به پروتکل تمرين و جابجايی عادت کنند (۱۱) (جدول ۱).

جدول ۱. پروتکل تمرينات هوازی تردميل

مدت تمرين	تعداد جلسات	مدت تمرين هر جلسه	تمرين ۵ در جلسه	شدت تمرين	شب تردميل
۸ هفته	۵ جلسه	۳۰ دقیقه	۵ جلسه	۲۰ درجه	در صد
۸ هفته	۵ جلسه	۳۰ دقیقه	۵ جلسه	۰ درجه	در صد

پروتکل تمرين هوازی تردميل بدون شب

در گروه تمرين بدون شب برنامه تمرين، سرعت و مدت زمان فعالیت یکسان با همان پروتکل تردميل با شب است فقط شب تردميل به عنوان متغير شدت تمرين متفاوت در نظر گرفته شد و با شب صفر انجام شد (۱۱) (جدول ۱).

بررسی عملکرد کلیه اندازه گیری بیوشیمی از خون

نمونه های خون از شريان دم جمع آوری شد و غلظت اوريک اسيد، اوره و کراتينين با روش اوره آز-ایندوفنول اندازه گيری شد (۱۱). ميزان اوره با استفاده از كيت الایزا (MyBioSource, Catalog# MBS2602062, Ure Elisa Kit) و ميزان اوريک اسيد با استفاده از كيت الایزا (MyBioSource, Catalog# MBS3805644, Uric Acid Elisa Kit) و ميزان کراتينين با استفاده از كيت الایزا (MyBioSource, Catalog# A73987, Creatinine Elisa Kit) اندازه گيری شد.

بنابراین پژوهش حاضر با هدف بررسی مقایسه هی تأثیر دو نوع تمرين هوازی با و بدون شب تردميل بر بھبود آتروفی عضلانی و عملکرد کلیه موش های مبتلا به بیماری مزمن کلیوی انجام شد.

روش ها

اين مطالعه از دسته تحقیقات بنيادي بوده که به صورت تجربی با رعایت حقوق حیوانات آزمایشگاهی و دریافت کد کمیته اخلاق دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خواراسگان) (IR.IAU.KHUISF.REC.1402.279) انجام گرفت. در تمام مراحل تحقیق، طبق پروتکل استاندارد کار با حیوانات آزمایشگاهی انجام شد. طرح تحقیق از نوع پس آزمون آزمایشی با گروه شاهد بود. در این بررسی، نمونه پژوهش شامل ۲۴ سر موش ماده نژاد C57b16 دو ماهه بالغ با وزن $25\pm1/26$ گرم، به عنوان حیوان آزمایشگاهی از پژوهشگاه رویان خریداری و استفاده شد. حیوانات يك هفته در شرایط آزمایشگاهی نگهداري و پس از آشناسازی با محیط آزمایشگاه، به طور تصادفي به ۴ گروه تقسیم شدند. تمامی حیوانات در شرایط آزمایشگاهی ۱۲ ساعت روشنایی و ۱۲ ساعت تاریکی در دمای محیط (23 ± 5) درجه سانتي گراد با رطوبت نسبی ۵۰ درصد و تهویه مناسب نگهداري شدند. برای تهویه از سیستم تهویه مطبوع و تهویه هوا استفاده گردید.

روش اجرا

موش ها پس از آشناسازی با محیط آزمایشگاه و شرایط القاء بیماری CKD، به طور تصادفي به ۴ گروه در هر گروه ۶ سر شامل: کنترل سالم، موش های مبتلا به CKD و تمرين هوازی بدون شب و مبتلا به CKD و تمرين هوازی با شب تقسیم شدند. گروه های تمرينی هشت هفته تمرين (۵ جلسه در هفته) يك گروه تمرين تردميل بدون شب و يك گروه تمرين با شب را اجرا گردند. گروه های کنترل به مدت هشت هفته در قفس نگهداري شدند و در تمرين شرکت داده نشدند.

نحوه القاء بیماری CKD

نحوه ایجاد شرایط بیماری CKD طبق مقالات موش ها يك رژیم غذایی پودری حاوی آدنین $0/2$ در صد میلی گرم بر کیلو گرم (یعنی $0/2$ گرم آدنین / 100 گرم خوارک پودری) در طی ۴ هفته دریافت کردند. مصرف آدنین به طور مداوم به مدت ۸ هفته، به دنبال پروتکل تمرين هوازی، به منظور جلوگیری از برگشت CKD انجام شد (۱۴). آدنین ساخت شرکت مای بایوسورس، کانادا خریداری شد. جهت تأیید القاء CKD در این مطالعه ميزان اوريک اسيد، اوره و کراتينين به روش الایزا اندازه گيری شد. ميزان طبیعی اوره $35/5$ میلی گرم در دسی لیتر بود که افزایش اوره بیش از 45 میلی گرم بر

مورد آزمایش و نمونه‌های مرجع محاسبه و با استفاده از فرمول $-2\Delta\Delta Ct$ نسبت زن هدف به زن مرجع اندازه‌گیری شد.

تجزیه و تحلیل آماری

تجزیه و تحلیل واریانس توسط نرمافزار گراف پد پریزم (نسخه ۹) انجام شد. همچنین در این مطالعه از آزمون Shapiro-Wilk برای بررسی نرمال بودن توزیع داده‌ها استفاده شد. بر این اساس، داده‌های مربوط به بیان زن‌ها طبیعی بوده‌اند. تمامی داده‌ها با استفاده از تجزیه و تحلیل واریانس یک طرفه (ANOVA) با آزمون تعقیبی Tukey محاسبه گردید. نتایج به عنوان میانگین \pm انحراف استاندارد نشان داده شد. تفاوت در $P < 0.05$ نشان دهنده معنی‌داری در تمام تحلیل‌ها بود.

یافته‌ها

با توجه به جدول ۳ در این مطالعه، برای بررسی عملکرد کلیه میزان اوریک اسید، اوره و کراتینین اندازه‌گیری شد. در گروه بیماری مزمن کلیوی اوریک اسید، اوره و کراتینین نسبت به گروه کنترل سالم افزایش یافت ($P < 0.05$). علاوه بر این مشاهده شد که این میزان تغییرات در شرایط تمرينات هوایی کاهش یافت ($P < 0.05$). در تمرينات هوایی تردیل با شب نسبت به بدون شب کاهش میزان اوریک اسید، اوره و کراتینین بیشتر بود ($P < 0.05$).

استخراج RNA و PCR کمی در زمان واقعی (qRT-PCR)

و سنجش تغییرات بیان زن

نمونه‌های RNA بافت کلیه پس از یکتواخت کردن بافت با استفاده از دستگاه هموژنایزر (هرکون لب سیستم) Hercuvan (Lab Systems)، انگلستان) انجام شد. ۰.۲ گرم از بافت را برداشته و روی آن معرف تراپیزول (Trizol) ریخته و در دمای ۴ درجه‌ی سانتی‌گراد به کمک دستگاه هموژنایز، هموژن شده و پس از آن RNA بر اساس روش تراپیزول جدا شد (ترموسایتیفیک Thermo Scientific، آمریکا). یفیت و کمیت RNA با اسپکتروفوتومتری نانوراپ اندازه‌گیری شد. سترز CDNA بر اساس روش سازنده انجام شد (TaKaRa، ژاپن). برای ارزیابی میزان بیان زن‌های توالی پرایمرها در نرم‌افزارهای اولیگو ۷ (Oligo 7) طراحی شدند (جدول ۲).

علاوه بر این، واکنش زنجیره‌ای پلیمراز کمی (qRT-PCR) با (Rotor-Gene 6000 (Corbett Life Science)، استرالیا) انجام شد. در این مطالعه از B2M به عنوان زن مرجع برای نرم‌افزاری بیان زن‌ها استفاده شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها بر اساس مقایسه‌ی چرخه‌ی آستانه (CT) انجام شد. منحنی تکثیر هر واکنش PCR با منحنی تکثیر زن مرجع مربوطه نرم‌الیز شد. در این مطالعه، اختلاف CT به دست آمده از نمونه‌های

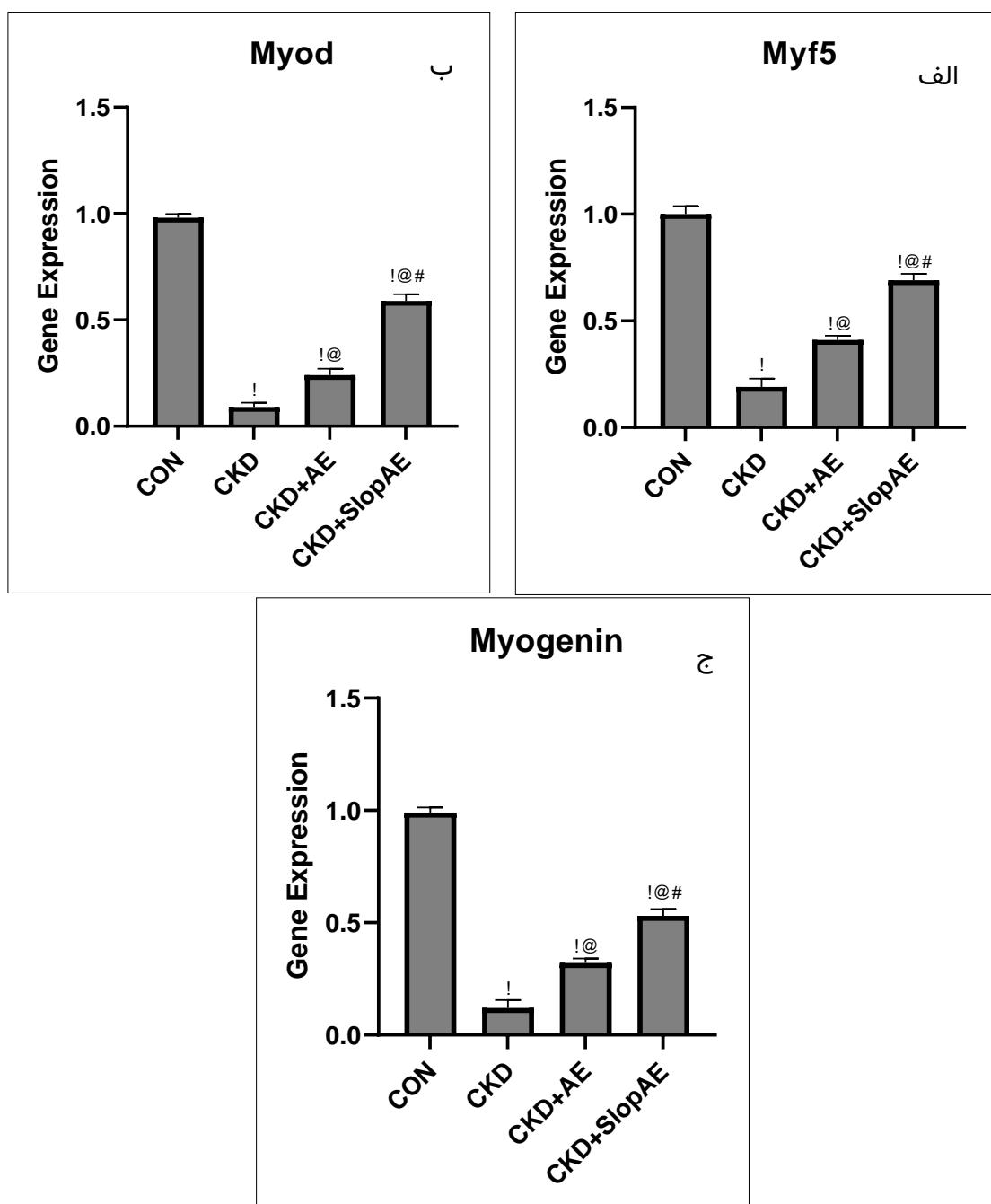
جدول ۲. توالی پرایمر

GENE	NCBI ID	FORWARD PRIMER (5'-3')	REVERSE PRIMER (5'-3')	TEMPERATURE (°C)	PRODUCT LENGTH
Myf-5	NM_008656.1	GGTGGAGAACTATTAC AGCCTGC	ACAGTAGATGCTG TCAAGCTGC	۵۸	۱۲۹
Myod1	NM_010866	GCACTACAGTGGCGAC TCAGAT	TAGTAGGCGGTGT CGTAGCCAT	۵۹	۱۲۶
Myogenin	NM_031189	CCATCCAGTACATTGA GCGCCT	CTGTGGGAGTTGC ATTCACTGG	۵۷	۱۴۸
B2M	NM_009735	ACAGTTCCACCCGCCT CACATT	TAGAAAGACCAG TCCTGCTGAAG	۶۰	۱۳۸

جدول ۳. میزان تغییرات عملکرد کلیوی

گروه شاهد	بیماری مزمن کلیوی	بیماری مزمن کلیوی+تمرين ورزشی بدون شب	بیماری مزمن کلیوی+تمرين ورزشی با شب
4.0 ± 0.05	$7.0 \pm 2.7 \pm 2.6$	$3.5 \pm 0.5 \pm 0.7$	
$*5.0 \pm 8.5 \pm 0.65$	$*14.0 \pm 9.45$	$*10.0 \pm 7.52$	
$**5.0 \pm 5.5 \pm 1.6$	$**8.0 \pm 2.5 \pm 6.2$	$**5.2 \pm 6.86$	
$***5.0 \pm 9.7 \pm 0.26$	$***4.0 \pm 2.2 \pm 0.7$	$***4.0 \pm 2.67$	

*: نشانگر تفاوت معنی‌دار بین گروه شاهد با سایر گروه‌ها می‌باشد. **: نشانگر تفاوت معنی‌دار بین گروه بیمار مزمن کلیوی با سایر گروه‌ها می‌باشد. ***: نشانگر تفاوت معنی‌دار بین گروه تمرين هوایی با شب با تمرين هوایی بدون شب می‌باشد.

شکل ۱- میزان تغییرات بیان ژن‌ها. الف- تغییرات میزان بیان نسبی ژن Myf5 ب- تغییرات میزان بیان نسبی ژن Myod

ج- تغییرات میزان بیان نسبی ژن Myogenin

نشانگر تفاوت معنی دار بین گروه شاهد با سایر گروه‌ها می‌باشد. @: نشانگر تفاوت معنی دار بین گروه بیمار مزمن کلیوی با سایر گروه‌ها می‌باشد. #: نشانگر تفاوت معنی دار بین گروه تمرين هوازی با شب با تمرين هوازی بدون شب می‌باشد.

نشانگر تفاوت معنی دار بین گروه تمرين هوازی با شب با تمرين هوازی بدون شب می‌باشد.

بیان ژن‌های Myo-5، Myod، Myf-5 و Myogenin در گروه بیماری مزمن کلیوی تحت تمرينات هوازی تردیمیل، افزایش یافت که در تمرينات با شب نسبت به بدون شب افزایش بیشتر بوده است ($P < 0.05$). (شکل ۱).

با توجه به شکل ۱، از نتایج بدست آمده مشخص شده است که میزان بیان ژن‌های Myo-5، Myod، Myf-5 و Myogenin در گروه بیماری مزمن کلیوی نسبت به سایر گروه‌ها به طور معنی داری کاهش یافت ($P < 0.05$). در این مطالعه مشاهده شد که میزان

به صورت ترکيبي، نتایج مفیدی بر سلامت و عملكرد در مبتلايان به CKD نشان داده است (۲۰).

با توجه به نتایج اكثرب مطالعات و نتایج پژوهش حاضر که تمرين ترميل بر روی موش مبتلا به CKD بررسی شد، نشان داد تمرين هوائي بر كترول آتروفي عضلانی تحت شرایط بيماري مزمون کليوي مؤثر است.

طبق پژوهش انجام شده توسيط Chavanelle و همکاران، تست‌های دويدن روی ترميل در موش‌ها، ابزار ارزشمندی برای بررسی اختلالات ناشی از تجربی يا پاتولوژيک عملکردن ورزش هستند و در طی اين تست‌ها می‌توان شدت تمرين را با تغيير سرعت، شب يا هر دو تغيير داد. در شرایط دويدن در شب مثبت، هم شب و هم سرعت ترميل بر تقاضاي فيزيولوژيکي تأثير می‌گذارد که اغلب از طريق مصرف اکسیژن ارزيزاني می‌شود (۱۳). با توجه به تحقیقات انجام شده در پژوهش حاضر، تأثير دو نوع تمرين هوائي ترميل با شب و بدون شب بررسی شد و نتایج نشان داد که تمرينات با شب تأثيری بيشتری بر افزایش بيان ژن‌های Myogenin، Myod، Myf-5 دارد.

يافته‌های پژوهش Ekramzadeh و همکاران نشان داد که در شرایط بيماري مزمون کليوي تمرين هوائي ترميل با شب ۲۰ درجه ميزان فشار اکسایشي را کاهش داد (۱۵). در پژوهش حاضر در تمرين هوائي با توجه به مقالات با شب ۲۰ درجه انجام شد و بيان ژن‌ها تغييرات معکوس کرد و نسبت به شب صفراین تغييرات بيشتر بود. ورزش منظم با افزایش سنتزپروتين و سركوب پروتولیز از طريق فعال‌سازی UPS تأثير مثبت بر توده‌ی عضلانی در CKD دارد. علل اكتسائي مانند بيماري‌های سيستميك ممکن است منجر به آتروفي عضلانی شود (۲۱). سيگنانال‌دهي آتروفي عضلانی در نتيجه عدم انقباض و تحريك عضلانی آغاز می‌شود و باعث از دست رفتن پروتين و آپوپتوز سلولی می‌شود. آتروفي عضلانی، زمانی اتفاق می‌افتد که با پيشرفت بيماري، سرعت تخريب پروتين از سنتزپروتين بيشتر می‌شود (۱۹).

توده‌ی عضلانی با تعادل متابوليسم پروتئين حفظ می‌شود و عدم تعادل کوچک اما پايدار بين سنتز و تخريب پروتئين باعث تحليل رفتن عضلات می‌شود. اكتون مشخص شده است که محيط کاتابوليك CKD که شامل اسيدوز متابوليک، التهاب، افزایش توليد گلوكورتيکوئيد و سركوب فاكتور رشد شبه انسولین 1 (IGF1) است، از دست دادن پروتئين عضلانی قابل توجهی را از طريق فعال کردن تخريب پروتئين، سركوب سنتز پروتئين و اختلال در بازسازی عضلات، تحريک و تسریع می‌کند (۲۲). آتروفي عضلانی و کاهش استقامت عضلانی دو ویژگی مهم CKD هستند. در پژوهش حاضر موش‌ها مبتلا به آتروفي عضلانی تحت شرایط بيماري CKD شدند. گزارش شده است که CKD باعث

بحث

پژوهش حاضر نشان داد تمرين هوائي با و بدون شب بر ميزان بيان نسبي ژن‌های Myogenin، Myod، Myf-5 تحت شرایط بيماري مزمون کليوي تأثير و بين دو نوع تمرين مقاومت وجود داشت. يافته‌های پژوهشی که توسيط Wang و همکاران انجام شد نشان داد که برای درمان آتروفي عضلانی ناشی از CKD، ابتدا باید با مداخلاتی که مکانيسم‌های مرتبط آتروفي عضلانی ناشی از CKD را هدف قرار می‌دهند، درمان شود و سپس از استراتژی‌های درمانی و داروهای مناسب برای به تأخير انداختن يا کاهش آتروفي عضلانی ناشی از CKD استفاده شود. درمان CKD عمدتاً كترول فعال سطح پروتئين، كترول فشارخون، به تأخير انداختن پیشرفت CKD و کمک به بهبود شرایط و كيفيت زندگي بيماران است (۵).

نتایج پژوهشی که توسيط Ekramzadeh و همکاران انجام شد نشان داد که برای درمان آتروفي عضلانی ناشی از CKD ورزش نيز برای تقويت بدن بيمار مناسب بود (۵). فعالیت بدنی کم بيشتر در بيماران مبتلا به CKD شایع است که منجر به کاهش ظرفیت ورزش می‌شود. تمرين بدنی مناسب، هنوز روش اصلی برای افزایش توده‌ی عضلانی- اسکلتی و درمان سارکوپینيا است (۱۵). ورزش، سيگنانال‌دهي MTOR/AKT-1/IGF CKD را در موش‌های و بيماران مبتلا به CKD افزایش و در نتيجه از دست دادن عضله را کاهش داد (۱۶). تمرين ورزشی با شدت متوسط، همچنین باعث کاهش سطح پلاسمائي ميوستاتين در بيماران مبتلا به CKD می‌شود (۱۷).

برای بيماران مبتلا به CKD غير وابسته به داليز، ورزش هوائي (ترميل، قايقرانی يا دوچرخه‌سواری) همراه با تمرينات مقاومتی (کشش پا و پرس پا) سه بار در هفته به مدت ۱۲ هفته بهتر از ورزش هوائي به تنهائي برای افزایش حجم و قدرت عضلات است (۱۸).

پژوهش انجام شده توسيط Yin و همکاران نشان داد که مؤثرترین و ساده‌ترین تكنيك ورزشی برای تجويز تمرين، ورزش استقامتی است که به عنوان ورزش هوائي نيز شناخته می‌شود. تمرينات استقامتی، عملکرد قلبی- عروقی را بهبود می‌بخشد و سيتوكين‌های پيش‌التهابي را مهار می‌کند. علاوه بر اين، ورزش استقامتی فعالیت ميتوکندری عضله اسکلتی را بهبود می‌بخشد، که ممکن است با افزایش بيان PGC1-α مرتبط باشد، اما تأثير کمی بر اندازه‌ی عضلات اسکلتی دارد. تمرينات استقامتی سطح اسید آمينه آزاد پلاسمما را کاهش می‌دهد در حالی که پروتئين را در عضله اسکلتی تند انقباض افزایش می‌دهد. ورزش هوائي با کاهش پاسخ‌های التهابي و فعالیت يوبيکوئيتين-پروتازوم، توسعه‌ی آتروفي عضلانی ناشی از نارسايي قلبی را به تأخير می‌اندازد (۱۹). يافته‌های پژوهشی همکاران نشان داد که ورزش هوائي و مقاومتی، هم به تنهائي و هم

کلیوی تأثیر دارد و بین دو نوع تمرين تفاوت وجود داشت. در این مطالعه برای بررسی عملکرد کلیه میزان غلظت اوریک اسید، اوره و کراتینین اندازه گیری شد. در گروه بیماری مزمن کلیوی میزان غلظت اوریک اسید، اوره و کراتینین افزایش یافت. یافته های پژوهشی که توسط Ma و همکاران انجام شد، نشان داد تمرين هوایی منظم بر میزان تخمینی فیلتراسیون گلومرولی، کراتینین سرم، میزان پروتئین ادرار ۲۴ ساعته و نیتروژن اوره خون در بیماران CKD تأثیر معنی داری دارد. تمرينات هوایی با یک تمرين طولانی تر از ۳۰ دقیقه تأثیر قابل توجهی بر میزان تخمینی فیلتراسیون گلومرولی دارد و تمرين هوایی با پیاده روی یا دویدن می تواند به طور مؤثرتری کراتینین سرم را در بیماران CKD بهبود بخشد (۲۵). متانالیز مربوطه نشان داد که بروز بیماری مزمن کلیه در افرادی که سطح فعالیت بدنی بالاتری دارند کمتر است (۲۶) که در میان آنها تمرين هوایی، رایج ترین روش تمرينی مورد استفاده در افراد میان سال و مسن بود. تمرين هوایی، در نهایت بر عملکرد کلیه، از طریق بهبود پروتئین های مرتبط و ساختار کلیه تأثیر می گذارد. نشان داده است که تمرين هوایی سطح فشار اکسایشی کلیه را بهبود می بخشد و ظرفیت آتنی اکسیدانی کلیه را افزایش می دهد. تغییرات تطبیقی در بافت های کلیوی باشدت متوجه پیشرفت مشخص می شود. همچنین ذخایر نیتروژن بدن و سطح پروتئین سرم را بهبود می بخشد، بنابراین عملکرد کلیه را بهبود می بخشد (۲۷).

متانالیز مقالات موجود نشان داد که تمرين هوایی در بیماران مبتلا به CKD در مقایسه با گروه شاهد، بهبود قابل توجهی در میزان تخمینی فیلتراسیون گلومرولی، کراتینین سرم، پروتئین ادرار ۲۴ ساعته و نیتروژن اوره خون داشت (۲۵). در پژوهش حاضر طبق مقالات میزان اوریک اسید، اوره و کراتینین لندازه گیری شد که در CKD افزایش یافتند و در گروه تمرينات هوایی باعث کاهش آنها شد. پژوهشی که توسط De Moraes و همکاران انجام شد، نشان داد که تمرين هوایی بر روی تردمیل با شب و همکاران انجام شد، نشان داد که تمرين هوایی کاهش قابل توجهی در ۲۰ درجه در موش های مبتلا به بیماری مزمن کلیوی بهبود شب خواهد داشت. آنرا در نسبت پروتئین: کراتینین داشت که نشان دهنده بهبود عملکرد کلیه است (۲۸).

در پژوهش حاضر با توجه با نتایج پژوهش ها، تمرين هوایی تردمیل با شب ۲۰ درجه در موش های CKD که افزایش قابل توجهی در پارامترهای کلیوی داشتند، باعث کاهش بیشتری در پارامترهای کلیوی نسبت به تمرين در حالت بدون شب شد. با توجه به نتایج مطالعات انجام شده و پژوهش حاضر تمرين هوایی تردمیل با شب و بدون شب بر عملکرد کلیه تحت شرایط بیماری مزمن کلیوی مؤثر است و فاکتورهای عملکرد کلیه را کاهش می دهد و همچنین تمرين هوایی تردمیل با شب تأثیری بیشتری داشت.

اختلال در فعل شدن و تمایز سلول های ماهواره ای و همچنین تولید سطوح پایین میوزنین و Myod می شود و نشان داده شده است که بازسازی و ظرفیت ترمیم عضلات را کاهش می دهد و در نهایت منجر به آتروفی عضلانی می شود. سلول های ماهواره ای معمولاً در شرایط عادی در حالت خاموش هستند، اما می توانند با آسیب، ورزش یا تغییر در سطح فاکتورهای رشد فعل شوند که باعث می شود به طور فعل تکثیر و به میتوپها سلول های عضلانی برای جبران از دست دادن فیبر عضلانی تمایز پیدا کنند (۵).

با توجه به نتایج تحقیقات انجام شده و نتایج پژوهش حاضر، نشان داد که تمرين هوایی بر میزان بیان نسبی ژن Myod و Myogenin در بافت عضله موش های مبتلا به آتروفی عضلانی تحت شرایط CKD تفاوت معنی داری داشته است. سیستم یوبیکوئیتین-پروتازوم (UPS) یک سیستم بسیار کارآمد و کاملاً تنظیم شده برای تخریب پروتئین های درون سلولی است. شواهدی که نشان می دهد تجزیه پروتئین UPS در شرایط آتروفی عضلانی تسریع می شود (۲۰). در این سیستم یوبیکوئیتین، یک پروتئین کوتاه متشکل از ۷۶ اسید آمینه، می تواند پروتولیز را فعل کند. یوبیکوئیتین اسیون پروتئین ها از طریق آبشاری از واکنش ها انجام می شود که آنزیم های کاتالیز شده از جمله آنزیم های فعل کننده یوبیکوئیتین، (۱) آنزیم کونزوگه کننده یوبیکوئیتین (۲) E و لیگاز یوبیکوئیتین-پروتئین (۳) E هستند.

دریوبیکوئیتین-پروتازوم، MURF1 و MAFbx دولیگاز یوبیکوئیتین E^۳ مخصوص عضله هستند که برای تنظیم آتروفی عضلانی بسیار مهم می باشند (۵). علاوه بر این FoxO ژن مرتبط با آتروفی، را تعديل کرده و در نتیجه آتروفی عضلات اسکلتی را تنظیم می کنند (۲۳). بنابراین، یوبیکوئیتین-پروتازوم یکی از مکانیسم های اصلی آتروفی عضلانی است (۱۹). نتایج پژوهش حاضر نشان داد که تمرين هوایی بر میزان بیان نسبی ژن Myf-5 در بافت عضله موش های مبتلا به آتروفی عضلانی تحت شرایط CKD تفاوت معنی داری داشته است.

در پژوهش انجام شده توسط Nunes و همکاران، استراتژی هایی برای بهبودی یا جلوگیری از پیش روی آتروفی عضلانی ناشی از بیماری ها را بررسی کردند و نشان داده شد که محرك های مکانیکی، عامل رشد و اسیدهای آمینه نقش مثبتی در تحريك مسیرهایی دارند که به حفظ تonus آنابولیک در عضلات اسکلتی کمک می کنند. آتروفی عضلانی را می توان با مهار بیشتر مسیرهای آنابولیک و افزایش فعالیت مسیرهای کاتابولیک ناشی از مکانیسم های مولکولی مختلف تقویت کرد (۲۴).

پژوهش حاضر نشان داد، تمرين هوایی با و بدون شب بر عملکرد کلیه موش های C57B16 تحت شرایط بیماری مزمن

درجه، اثر بهتری بر عملکردکلیوی و میزان آتروفی عضلانی داشت. بر اساس نتایج بدست آمده فعالیت بدنی هوایی تردمیل با شب را می‌توان به عنوان رویکردی مؤثر بر بهبود عملکرد کلیه و کنترل آتروفی عضلانی در بیماران مبتلا به CKD پیشنهاد کرد.

تشکر و قدردانی

از تمام کسانی که ما را در انجام این مطالعه یاری رساندند نهایت تشکر و قدردانی به عمل می‌آید.

نتیجه‌گیری

بهطور کلی در این پژوهش مشاهده شد که کاهش میزان اوریک اسید، اوره و کراتینین در تمرينات هوایی تردمیل با شب ۲۰ درجه می‌تواند گواه بر تأثیر مثبت فعالیت تمرين هوایی بر عملکرد کلیه در شرایط بیماری مزمن کلیوی باشد. همچنین افزایش بیان ژن‌های Myo5, Myod و Myogenin در شرایط تمرينات هوایی تردمیل با شب صفر درجه و افزایش بیشتر در شب ۲۰ درجه نشان می‌دهد که تمرين هوایی تردمیل با شب تأثیر بیشتری بر کنترل آتروفی عضلانی در شرایط بیماری مزمن کلیوی دارد. با توجه به نتایج حاصل تمرين هوایی تردمیل با شب ۲۰

References

12. Yoshida T, Kakizawa S, Totsuka Y, Sugimoto M, Miura S, Kumagai H. Effect of endurance training and branched-chain amino acids on the signaling for muscle protein synthesis in CKD model rats fed a low-protein diet. *Am J Physiol Renal Physiol* 2017; 313(3): F805-F814.
13. Chavanelle V, Sirvent P, Ennequin G, Caillaud K, Montaurier C, Morio B, et al. Comparison of oxygen consumption in rats during uphill (concentric) and downhill (eccentric) treadmill exercise tests. *J Sports Sci Med* 2014; 13(3): 689.
14. Wang XH, Mitch WE, Price SR. Pathophysiological mechanisms leading to muscle loss in chronic kidney disease. *Nat Rev Nephrol* 2022; 18(3): 138-52.
15. Ekramzadeh M, Santoro D, Kopple JD. The effect of nutrition and exercise on body composition, exercise capacity, and physical functioning in advanced CKD patients. *Nutrients* 2022; 14(10): 2129.
16. Robinson KA, Baker LA, Graham-Brown MPM, Watson EL. Skeletal muscle wasting in chronic kidney disease: the emerging role of microRNAs. *Nephrol Dial Transplant* 2020; 35(9): 1469-78.
17. Watson EL, Baker LA, Wilkinson TJ, Gould DW, Xenophontos S, Graham-Brown M, et al. Inflammation and physical dysfunction: responses to moderate intensity exercise in chronic kidney disease. *Nephrol Dial Transplant* 2022; 37(5): 860-8.
18. Watson EL, Gould DW, Wilkinson TJ, Xenophontos S, Clarke AL, Perez Vogt B, et al. Twelve-week combined resistance and aerobic training confers greater benefits than aerobic training alone in nondialysis CKD. *Am J Physiol Renal Physiol* 2018; 314(6): F1188-F1196.
19. Yin L, Li N, Jia W, Wang N, Liang M, Yang X, et al. Skeletal muscle atrophy: From mechanisms to treatments. *Pharmacol Res* 2021; 172: 105807.
20. Nichols S, McGregor G, Al-Mohammad A, Ali AN, Tew G, O'Doherty AF. The effect of protein and essential amino acid supplementation on muscle strength and performance in patients with chronic heart failure: a systematic review. *Eur J Nutr* 2020; 59(5): 1785-801.
21. Kunz HE, Dorschner JM, Berent TE, Meyer T, Wang X, Jatoi A, et al. Methylarginine metabolites are associated with attenuated muscle protein synthesis in cancer-associated muscle wasting. *J Biol Chem* 295(51): 17441-59.
22. Robinson KA, Baker LA, Graham-Brown MPM, Watson EL. Skeletal muscle wasting in chronic kidney disease: the
1. Wang K, Liu Q, Tang M, Qi G, Qiu C, Huang Y, et al. Chronic kidney disease-induced muscle atrophy: molecular mechanisms and promising therapies. *Biochem Pharmacol* 2023; 208: 115407.
2. Levey AS, Gansevoort RT, Coresh J, Inker LA, Heerspink HL, Grams ME, et al. Change in albuminuria and GFR as end points for clinical trials in early stages of CKD: a scientific workshop sponsored by the National Kidney Foundation in collaboration with the US Food and Drug Administration and European Medicines Agency *Am J Kidney Dis* 2020; 75(1): 84-104.
3. Rysz J, Gluba-Brzózka A, Franczyk B, Jabłonowski Z, Ciałkowska-Rysz A. Novel biomarkers in the diagnosis of chronic kidney disease and the prediction of its outcome. *Int J Mol Sci* 2017; 18(8): 1702.
4. Mendes S, Leal DV, Baker LA, Ferreira A, Smith AC, Viana JL. The potential modulatory effects of exercise on skeletal muscle redox status in chronic kidney disease. *Int J Mol Sci* 2023; 24(7): 6017.
5. Wang K, Liu Q, Tang M, Qi G, Qiu C, Huang Y, et al. Chronic kidney disease-induced muscle atrophy: molecular mechanisms and promising therapies. *Biochem Pharmacol* 2023; 208: 115407.
6. Mahdy MAA. Skeletal muscle fibrosis: an overview. *Cell Tissue Res* 2019; 375(3): 575-88.
7. Cho J, Choi Y, Sajgalik P, No MH, Lee SH, Kim S, et al. Exercise as a therapeutic strategy for sarcopenia in heart failure: insights into underlying mechanisms. *Cells* 2020; 9(10): 2284.
8. Martins P, Marques EA, Leal DV, Ferreira A, Wilund KR, Viana JL. Association between physical activity and mortality in end-stage kidney disease: a systematic review of observational studies. *BMC Nephrol* 2021; 22(1): 227.
9. Malik SA, Modarage K, Goggolidou P. The role of Wnt signalling in chronic kidney disease (CKD). *Genes (Basel)* 2020; 11(5): 496.
10. Nakamura K, Sasaki T, Yamamoto S, Hayashi H, Ako S, Tanaka Y. Effects of exercise on kidney and physical function in patients with non-dialysis chronic kidney disease: a systematic review and meta-analysis. *Sci Rep* 2020; 10(1): 18195.
11. De Moraes WMAM, de Souza PRM, da Paixão NA, de Sousa LGO, Ribeiro DA, Marshall AG, et al. Aerobic exercise training rescues protein quality control disruption on white skeletal muscle induced by chronic kidney disease in rats. *J Cell Mol Med* 2018; 22(3): 1452-63.

- with CKD: A systematic review and meta-analysis. *Front Physiol* 2022; 13: 901164.
26. Kelly JT, Su G, Zhang L, Qin X, Marshall S, González-Ortiz A, et al. Modifiable lifestyle factors for primary prevention of CKD: a systematic review and meta-analysis. *J Am Soc Nephrol* 2021; 32(1): 239-53.
27. Peng P, Qin Y, Wang D, et al. Effects of aerobic exercise on renal fibrosis in spontaneously hypertensive rats. *Med J Chin People's Armed* 2021; 32(01): 26-9.
28. De Moraes WMAM, de Souza PRM, da Paixão NA, de Sousa LGO, Ribeiro DA, Marshall AG, et al. Aerobic exercise training rescues protein quality control disruption on white skeletal muscle induced by chronic kidney disease in rats. *J Cell Mol Med* 2018; 22(3): 1452-63.
- emerging role of microRNAs. *Nephrol Dial Transplant* 2020; 35(9): 1469-78.
23. Wang P, Wu S, Zeng X, Zhang Y, Zhou Y, Su L, et al. BCAT1 promotes proliferation of endometrial cancer cells through reprogrammed BCAA metabolism. *Int J Clin Exp Pathol* 2018; 11(12): 5536.
24. Nunes EA, Stokes T, McKendry J, Currier BS, Phillips SM. Disuse-induced skeletal muscle atrophy in disease and nondisease states in humans: mechanisms, prevention, and recovery strategies. *Am J Physiol Cell Physiol* 2022; 322(6): C1068-C1084.
25. Ma Q, Gao Y, Lu J, Liu X, Wang R, Shi Y, et al. The effect of regular aerobic exercise on renal function in patients

The Effect of Aerobic Exercises with and Without Incline on the Expression of Some Genes Related to Muscle Atrophy in Mice with Chronic Kidney Disease

Zahra Goli¹, Farzaneh Taghian², Khosro Jalali Dehkordi³

Original Article

Abstract

Background: Chronic kidney disease is a catabolic disease, which leads to muscle atrophy. The purpose of the research was to compare the effect of uphill incline and zero incline training on improving of muscle atrophy and kidney function of C57bl6 female mice suffering from chronic kidney disease (CKD).

Methods: A total of 24 two-month-old female C57bl6 mice weighing 25 ± 26.1 grams, were randomly divided into four groups: healthy control, patient control, patient and aerobic exercise with zero incline, and patient and aerobic exercise with positive incline. To induce CKD, they received adenine powder at a concentration of 0.2% mg/kg as feed for four weeks. The training groups performed eight weeks of treadmill training (five sessions per week) with one group exercising on a 20-degree incline and the other on a zero-degree incline. After the last training session, blood samples were collected to measure blood uric acid, urea and creatinine using the ELISA method. The expression levels of the Myod, Myogenin, Myf-5 genes were measured using qPCR (Real-Time PCR) technique. For statistical analysis, a one-way ANOVA test and Tukey's post hoc test were employed, with a significance level set at $P \leq 0.05$.

Findings: The results showed that induction of CKD caused a significant increase in the amount of urea, uric acid and serum creatinine compared to the healthy control group ($P < 0.05$). On the other hand, there is a significant decrease in the values of urea, uric acid and serum creatinine in the training group ($P < 0.05$). The expression levels of Myod, Myogenin and Myf-5 increased significantly in the slope training group ($P < 0.05$).

Conclusion: Exercises performed on an incline controls muscle atrophy and improves urea, uric acid and creatinine levels in mice with chronic kidney disease. Furthermore, the effects of incline exercise were found to be superior to those of exercise without incline.

Keywords: Aerobic Exercise, Muscular Atrophy, Chronic Kidney Disease

Citation: Goli Z, Taghian F, Jalali Dehkordi K. The Effect of Aerobic Exercises with and Without Incline on the Expression of Some Genes Related to Muscle Atrophy in Mice with Chronic Kidney Disease. J Isfahan Med Sch 2025; 43(809): 292-301.

1- PhD Student, Department of Sports Physiology, Faculty of Sports Sciences, Isfahan (Khorasan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran.

2- Associate Professor, Department of Sports Physiology, Faculty of Sports Sciences, Isfahan (Khorasan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran.

3- Associate Professor, Department of Sports Physiology, Faculty of Sports Sciences, Isfahan (Khorasan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran.

Corresponding Author: Farzaneh Taghian, Associate Professor, Department of Sports Physiology, Faculty of Sports Sciences, Isfahan (Khorasan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran; Email: ft.taghian@gmail.com